

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De quarto, quinto, & sexto decalogi Præcepto II.
De septimo decalogi Præcepto. III. De octavo decalogi Præcepto. IV. De
Ecclesiae Præceptis. V. De Sacramentis in genere & quibusdam in specie.
VI. De Pœnitentia. VII. De Matrimonio

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput II. Baptismi necessitas, subjectum & patrini.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53587)

CAPUT II.

Baptismi Necessitas, Subjectum, & Patrimi.

Baptismi necessitatem Christus docuit, cum Nicodemum dixit: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest intrare in regnum Dei (Joan. 3.)*. Universalis hæc lex, omnesque concernit. Non est aliud quoddam in novi Testamenti libris infantibus remedium legitur, utut adultis Baptismi aquæ deest occasio, Baptismo sanguinis (qui in perfecta contritione, ac animæ quævis Dei præcepta adimplenda præparata consistit); aut Baptismo sanguinis (qui mortis ex Dei dilectione perpesso perficitur) salutem æternam consequi possunt; qui enim dixit: *Qui renatus fuerit &c.*; etiam dixit: *Si quis diligit me diligenter a Patre, & Si impierit non erit penitentiam ab omnibus peccatis suis, qui operatus est . . . omnium iniquitatum ejus, qui operatus est, non recordabor (Isa. 28.)*. Hæc qui jussit: *Baptizate omnes &c.* etiam docuit: *Qui me confessus fuerit coram hominibus, confitebor & ego eum coram Patre meo (Matth. 10.)* &: *Qui perdiderit animam suam propter me, invenient eam (Matth. 16.)*. Hinc est quod tria a Doctoribus Baptismata distinguuntur, videlicet *Fluminis, Fluminis, & Sanguinis*. Hoc primum tantum Sacramenti rationem habet, secundum & tertium illius vicem suppleunt, aquæ gratiæ effectum inducunt.

Non igitur diu differri, sed quam primum commode fieri potest; parvulis conferri Baptismus debet, ne inopinata morte rapti aliorum ignavia a cœlesti hæreditate excidant. Utque hanc debitam suis parvulis curam parentes impendant, Parochi invigilare, eosque sæpius suæ obligationis admonere in concionibus tenentur (a).

Antequam infans Baptismi lavacro renascatur, natus sit oportet. *Non video* (inquit sanctus Augustinus *Epist. 57. nunc. 157. ad Dardanium*), *quomodo ædificentur homines in domum Dei ad habendum in se inhabitantem Deum, nisi cum fuerint renati, quod non possunt esse, antequam nati.* Et infra quorundam responsionem confutans ait: *Si igitur homo regenerari per gratiam Spiritus in utero potest, quoniam restat illi adhuc nasci; renascitur ergo antequam nascitur, quod fieri nullo modo potest.* Idem sanctus Thomas docet, aitque: *Corpus infantis antequam nascatur ex utero, non potest aliquo modo abluï aqua; nisi forte dicatur, quod ablutio baptismalis, qua corpus matris lavatur, ad filium in ventre existentem perveniat, sed hoc esse non potest,*

(a) Parochus si matris æque ac neonati infantis instare mortem advertat, matre breviter ad eliciendam contritionem admonita, baptizare parvulum debet. Quodsi obstetrix, vel alia, quæ essentiali Baptismi ritum callet, persona adfit, huic pueri Baptismum committere, ipse vero matrem consentientem audire, ac vere dolentem absolvi tenetur; hacque methodo utriusque ovi-
culæ salutem promovabit optimus Pastor.

potest, tum quia anima pueri, ad cuius salutem ordinatur Baptismus distincta est ab anima matris; tum quia corpus pueri animati iam formatum, & per consequens a corpore matris distinctum; & ideo Baptismus, quo mater baptizatur non redundat in prolem in utero matris existentem (3. Part. Q. 68. art. 11.) (a). Non tamen perfecta, ac totalis semper curatio requiritur. Si mater in partu laboret, & infantis caput emineat, absolute baptizari debet, si pes, vel manus, saltem sub conditione ablutio est facienda, ut quantum fieri potest innocenti provideatur. Ita Rituale romanum præscribit, & praxis observat (b).

Quemadmodum natus, ita & vivus Baptismus tempore infans esse debet, nec cadaveris ablutio animæ quidquam prodest quia sicut spiritalis natiuitas corporalem, ita vita supernaturalis

(a) Baptismum prægnanti matri collatum filio nihil prodesse Doctores omnes tenent; alii tamen adhuc in utero matris reclusum quorundam instrumentorum adminiculo baptismali aqua rite valide posse multi insignes Auctores, præsertim recentiores, tenent. Horumque auctoritas in casu tem commodi affert, ut in casu necessitate (pro quo sicut materia probabilis aut dubia, & subjectum dubium sufficit) infans in utero materno licite sub conditione possit baptizari. Id quod vel ipsi sententiæ contrariæ Patrum mittunt.

(b) Eo in casu, quo infans absque Baptismo mortuus, vel certo moriturus, non improbandam, sed summe commendandam esse devotio

naturalem supponit. Hinc ubi dubia vitæ signa
 notantur, conditionate solum Baptisma est con-
 ferendum (a). Quodsi vitæ signa sint certa,
 solumque de rationali vita & anima, prout in
 monstris affolet, dubium oriatur, istæ servandæ
 sunt regulæ. 1. Si monstrum ab humana figu-
 ra

nem parentum, fervidis orationibus, ac piis
 operibus Deum interpellantium. ut infantem vel
 ad Baptismum perducatur, vel extrasacramentali-
 ter sufficet, P. Amort (Theol. Mor. Tom. 2.
 Tr. 9. §. 3. ad Q. 14.) docet, hancque suam
 opinionem tum paritativa veteris legis inductio-
 ne, tum S. Bonaventuræ, Gersonii, Serræ alio-
 rumque Doctorum auctoritate munit. Vide si
 lubet.

(a) Abusum illum, quo infantuli in utero materno
 suffocati, vel post partum statim absque Baptismo
 mortui, ad Taumatargas imagines deferuntur,
 ibique subrubeum præferentes colorem, oculi
 alterutrius motum, aut per naves halitum mit-
 tentes baptizantur, Lingonenses Synodi annis
 1452, & 1455. tamquam superstitiosum ac per-
 niciosum reprobarunt. Sacra quoque Congrega-
 tio S. Officii Romæ iteratis responsis istam pra-
 xim abolendam esse censuit, sic enim anno 1729
 d. 27. Aprilis ad Em. Card. de Schönborn re-
 scripsit: *Impedire curet ab usum Baptismatis in-
 fantium mortuorum, & vita naturali, aut mira-
 culosa carentium, cum, ut vivi censeantur, requira-
 tur, ut dent signa certa & indubitata certitudina-
 liter reviviscentiam denotantia.* P. Amort hoc
 Rescriptum de infantibus certo ac indubitato
 mortuis intelligendum esse putat, illos vero par-
 vulos, de quorum morte per signa indubitata
 non constat, si unde unde signa latentis adhuc
 vitæ appareant, sub conditione hæc: *Si adhuc
 vivis.*

ra in partibus minus principalibus deficiat, absolute est baptizandum. 2. Si in parte principali; uti capite vel pectore ab humana forma defleat, baptizari sub conditione debet, *homo, ego &c.* 3. Si majore ex parte degeneret, ita, ut nec caput, nec pectus humanam habeat, nec quidquam humani suis in actibus præferat, subjectum Baptismi capax non est. 4. Si constet de monstro, quod homo sit, solumque sitne unus vel plures, dubitetur, in eodem sub duplici capite sit unum pectus, unum caput absolute, alteri conditionate Baptismus est adhibendus. Si vero sub uno capite duo sint pectora, juxta multos, unum absolute, alterum conditionate est baptizandum; si desuper duo capita, duoque pectora & alia duplicia

vivis, ego te &c. baptizari posse existimat. Perro ejusmodi infantulorum ad imagines Tamarugas deportatio merito improbat. 1. Quia sæpe *superstitiosa* ex parte parentum aut aliorum, qui varia vana admiscunt, quibus parvuli salutem infallibiliter obtinendam credunt. 2. Quia admodum *perniciosa* infantibus; hi enim non semper, prout vulgo apparent, sunt mortui, sed quemadmodum alii in aere, vel igne suffocati, nulla exterius vitæ signa produnt, ab hac tamen prodituri, si statim ea, quæ ars medica, præsertim hodierna, celebrat, remedia applicarentur. Hinc dum infantuli angustis stulis inclusi ad locum valde distantem deferuntur, frigori &c. exponuntur, eorum utcumque superstes vita non potest non deficere, si vitæ loco tristis eisdem procuratur mors; superveniens Baptismus illis quidquam proderit. Vid, *Amort loc. cit. Quæst. XI. & XII.*

creti hominis signa cernantur, utrique absolute & distincte applicari Baptismus debet.

Infidelium pueri invitis parentibus illicitè baptizantur, eoquod vel Sacramento, vel parentibus gravis injuria inferretur; Sacramento quidem, si ejusmodi puer parentibus relictus, eorundem errorem sequeretur; parentibus vero, si filius vi abstractus eorum educationi, & paternæ, quam illis natura tribuit, potestati perpetuo subduceretur. Certe non violentiis suam fidem propagari Christus voluit, hinc suis Apostolis dixit: *Euntes docete*; non vero: *Euntes cogite, rapite &c.* Quodsi tamen cujusdam Judæi &c. filius discretionis annum adeptus libere Baptismum peteret, præmissa instructione hic illi conferri posset, dummodo paternam relinquere domum, & apostasiæ fugere pericula promittat, ne Christi character, quem in Baptismate accipit, sacrilega obliteretur profanatione.

Qui semel rite sunt baptizati, denuo baptizari non possunt, licet qui eos primo baptizavit, hæreticus fuisset. Acre de hac re sæculo tertio inter S. Stephanum Papam, & S. Cyprianum Carthaginensem Episcopum fuit dissidium. Rebaptizandos omnes qui de quacumque hæresi ad Ecclesiam veniant, Cyprianus voluit; nihil innovandum esse, sed manus solummodo illis imponendas Stephanus decrevit, cujus sententiæ Transmarinum quoddam Concilium Augustino teste subscripsit, & usque modo eam observat Ecclesia, quæ & nuper Anabaptistis

anathema dixit, eoquod omnes ad annos confirmationis venientes iterum baptizandos impie commatizarint (Trid. Sess. 7. can. 13. de Baptiz.)

Qui infantem, dum aqua baptismali abluatur, levat & tenet, *Patrinus* vocatur. In primitiva Ecclesia jam patrinorum existerat officium communius tamen *Sponsorum* compellabantur nomine; quia baptizari loco ad Parochi quaestiones respondent, fidemque Christo promittunt, & que datam semel fidem neophytus seruet, & pius hortari postea tenentur, atque urgere. Non igitur obvius, sed adultus aut saltem potius Christianus, isque probe instructus, ac moderatus ad istud munus a parentibus debet eligi, nec alius quisquam a Parocho admitti. Non nisi unus & una assumantur Tridentinum Concilium praescribit (Sess. 24. cap. 2. de *Reform.*), utque mas masculum, & femina is mellam levet, in Concilio Niceno, aliisque statutum, ac communis hodie praxis tenet.

CAPUT III.

Confirmationis notio, materia, & utilitas.

Variis nominibus expressum apud antiquos hoc Sacramentum invenitur. *Unguenti Mysterium* sanctus Dionysius (de *Eccl. hier. cap. 4.*); *Sacramentum Chrismatis* sanctus Augustinus (contra *Petilianum cap. 104.*); *Manus impositionem* idem sanctus Doctor (Cont. *Donat. lib. 1. c. 16.*), *chrisma salutis*, *sigillum Spiritus Sancti*, plenitudinis seu perfectionis Sacramentum.